

Miljøkonsekvensrapport

Ansøgning om §16a-godkendelse
af ejendommen "Bøgebjerggård", Stengadevej 40,
5953 Tranekær

Version 1, d. 26. april 2021, Ejler Petersen

Version 2, d. 17. januar 2022, Ejler Petersen

Datablad

Ansøger og ejer af ejendom	Jens Peter Elberg Løkkeby Strandvej 5 5953 Tranekær Tlf: 20656263 Email: jp@jpelberg.dk
Husdyrbrugets adresse	Stengadevej 40 5953 Tranekær
Ejendomsnummer	4820008886
Matrikel-nr.	4a
Ejerlav	Stengade By, Tullebølle
CHR-nummer	98427
CVR-nummer	84444510
P-nummer	1002695210, Produktion af slagtesvin
IT-skema	226345
Rådgiver/konsulent	Ejler Petersen Cand.agro Tlf: 23437126 E-mail: ejp@velas.dk Velas
Oplysninger om evt. andre husdyrbrug som husdyrbruget drives sammen med	Der drives ikke andre husdyrproduktioner.

Indhold

1.	Ikke-teknisk resumé	4
2.	Indretning og drift.....	6
2.1	Bygninger	6
2.2	Stalde og produktioner	9
2.3	Gødningsproduktion og -opbevaring.....	11
3.	Lokalisering, natur og landskab	11
3.1	Byggeri og afstandskrav	11
3.2	Lugtemission og afstandskrav som følge af lugt.....	12
3.3	Ammoniakemission og påvirkning af naturområder	14
3.4	Fredede og direktivbeskyttede arter	15
4.	Ressourcer og management	17
4.1	Energi, ventilation og energibesparende foranstaltninger.....	17
4.2	Vand og vandbesparende foranstaltninger	17
4.3	Opbevaring af olie og kemikalier	18
4.4	Affaldsproduktion og opbevaring	18
4.5	Spildevand og overfladevand.....	19
4.6	Egenkontrol og beredskabsplan	20
5.	Gener og genebegrænsende foranstaltninger	21
5.1	Transport.....	21
5.2	Støj, rystelser og lavfrekvent støj	22
5.3	Støv	23
5.4	Lys	23
5.5	Skadedyr og fluer	23
6.	Ammoniakemission og valg af BAT	24
6.1	BAT, bedst tilgængelige staldteknologi.....	24
6.2	BAT, bedst tilgængelige teknik for foder	24
6.3	BAT, management.....	24
6.4	BAT, bedst tilgængelige opbevaringsteknik.....	25
6.5	Samlet BAT-vurdering	25
6.6	Optimering af produktionsprocesser og substitution af farlige stoffer.....	26
7.	Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø og natur	26
7.1	Begrænsning af ammoniakemission.....	26
7.2	Yderligere oplysninger om projektets særlige karakteristika og påvirkning på miljøet	27

7.3. Alternative løsninger.....	27
7.4. Ophør	28

1. Ikke-teknisk resumé

Der søges miljøgodkendelse efter Husdyrbrugslovens §16a til et produktionsareal på i alt 1566 m² i eksisterende bygninger. De fordeler sig med 902 m² i eksisterende uændrede stalde og 664 m² i stalde der renoveres.

Med det ansøgte ønskes ejendommen at blive reguleret efter gældende husdyrbrugslov fra 1. august 2017 baseret på produktionsarealer.

Nudrift og 8-årsdrift

8-årsdriften er givet ved miljøgodkendelse fra 2010 og nu-driften er givet ved tillæg fra 2017.

Bygnings- og driftsmæssige ændringer

Følgende bygnings- og driftsmæssige ændringer foretages med det ansøgte:

- Stald 1 søges anvendt igen til slagtesvin efter ikke at have været anvendt i mere end 3 år,
- Stald 3+4 renoveres gennemgribende.

Der bygges ikke nyt med det ansøgte.

Der søges dispensation for afstand til skel for ændret og øget anvendelse af eksisterende lovligt opført stald 1 og 3+4.

Lugt

Der er foretaget lugtberegninger i forhold til enkeltbolig, samlet bebyggelse og byzone, og den ansøgte produktion overholder påkrævede afstandskrav som følge af lugt til disse.

Påvirkning af natur

Med det ansøgte øges ammoniakemissionen fra ejendommen fra 2710 til 3061 kg ammoniak-N/år.

Ammoniakpåvirkningen fra det ansøgte til nærmeste potentielle ammoniakfølsomme kategori 1- og 2-områder overholder bekendtgørelsens afskæringskriterier for påvirkning med ammoniak-N. For det nærmest beliggende kategori 3-område overholdes afskæringskriteriet umiddelbart i forhold til nu-driften. I forhold til 8-årsdriften er afskæringskriteriet overskredet, men med afsæt i tidligere foretagne naturvurderinger vurderes det ansøgte ikke påvirke området væsentligt negativt.

Samlet påvirker det ansøgte ammoniakpåvirkning ikke relevante ammoniakfølsomme naturområder negativt.

Der er ikke registreret fredede eller beskyttede direktivarter, herunder bilag IV-arter eller arter på den danske rødliste, indenfor en radius af 600 m der vurderes at blive påvirket negativt af det ansøgte.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

For det ansøgte projekt er der et BAT-krav om at der maksimalt må være en ammoniakemission på 3066 kg ammoniak-N/år fra stald og lager. Dette krav er fastsat i lovgivningen ud fra aktuel viden om hvad er muligt ved anvendelse af de bedste teknikker og teknologier på markedet under hensyn til der samtidig er proportionalitet mellem pris og effekt i forhold til det ansøgte projekts omfang, karakter og miljøpåvirkninger.

Den faktiske ammoniakemission fra husdyrbruget er 3061 kg ammoniak-N/år og overholder dermed BAT-kravet.

BAT overholdes gennem etablering af gyllekøling i stald 3+4.

Det ansøgte vurderes samlet at leve op til anvendelse af bedst tilgængelige teknik (BAT) med hensyn til ressourceudnyttelse, produktion og bortskaffelse af affald, begrænsning af emissioner, opbevaring og håndtering af husdyrgødning samt driftsledelse.

Samlet vurderes det ansøgte og driften af ejendommen at være forenelig med relevante miljømæssige hensyn til omgivelserne. Det ansøgte vurderes ikke at medføre væsentlige miljømæssige gener eller konsekvenser for omgivelserne, herunder vand- og jordmiljø samt beskyttede naturtyper i og udenfor Natura 2000 områder.

Alternativ og 0-alternativ

Det ansøgte er baseret på et ønske om at udnytte eksisterende bygninger og produktionsapparat maksimalt.

Da det ansøgte samlet overholder diverse fysiske afstandskrav, krav til lugt- og ammoniakemission og krav til påvirkning af naturområder i nærheden er der ikke overvejet andre alternativer.

2. Indretning og drift

Jens Peter Elberg søger miljøgodkendelse efter Husdyrbrugslovens §16a af ejendommen "Bøgebjerggård" beliggende Stengadevej 4, 5953 Trankær.

8-årsdriften er givet ved miljøgodkendelse fra 2010 til

- 5100 smågrise (7,2-40 kg)
- 2000 smågrise (7,2-32 kg)
- 5098 slagtesvin (40-110 kg).

Nu-driften er givet ved tillæg fra 2017 til

- 650 smågrise (7-32 kg)
- 7773 slagtesvin (32-110 kg).

Bygnings- og driftsmæssige ændringer

Stald 1 blev i 2017 godkendt til slagtesvin, men blev ikke taget i anvendelse. Stalden søges nu taget i anvendelse, hvorfor den indgår som "Ny stald" i BAT-beregningerne.

Stald 4 søges nu anvendt til alene slagtesvineproduktion og renoveres gennemgribende i den forbindelse, hvorfor den indgår som "Ny stald" i BAT-beregningerne.

2.1 Bygninger

Figur 1 viser de ansøgte anlæg med stalde og gyllebeholdere.

Figur 1. Ansøgte stalde og gyllebeholdere

Situationsplan fremgår af figur 2 og er vedlagt som bilag 1.

Situationsplan 2021: Stengadevej 40, Tranekær

- ☐ Gyllebeholder 1
- ☐ Gyllebeholder 2
- ☐ 1. Slagtesvin
- ☐ 2. Slagtesvin
- ☐ 3.+ 4. Slagtesvin
- ☐ 5. Slagtesvin
- ☐ 6. Foderlade/værksted med kemirum, olieopbevaring, dieseltank
- ☐ 7. Udliveringsrampe, kornblæser
- ☐ 8. Maskinhus og kornopbevaring
- ☐ 9. Fortank
- ☐ 10. Indleveringsrampe
- ☐ 11. Vaske-/fyldeplads

Figur 2. Situationsplan

2.2 Stalde og produktioner

Tabel 1 viser produktionsarealerne i staldene, hvor stald-nr. henviser til situationsplan i bilag 1 og som også vist i figur 2. Bilag 2 er en opgørelse over ansøgt staldtype og produktionsarealer i staldene.

Konkrete opmålinger er foretaget efter Miljøstyrelsens retningslinier. Hvor det ikke er muligt er 8-årsdrift og Nudrift fastlagt ud fra husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 30, stk. 3, som beskriver, at: "Nudriften fastlægges for hvert staldafsnit og gødningsopbevaringsanlæg som den hidtil lovlige drift i henhold til bindende krav i meddelte godkendelser, tilladelser og anmeldelser, der er udnyttet, jf. § 53, og ikke efterfølgende er bortfaldet, jf. § 55, og husdyrbruglovens § 59 a, stk. 2, jf. dog stk. 4."

Opgørelserne er nærmere beskrevet i det følgende.

Stald 1:

- 8-årsdrift: jf. godkendelsen i 2010 er 8-årsdriften defineret ved 333 stipladser smågrise, to-klimastald. Med standarddimensionering på 0,3 m² pr stiplads svarer det til i alt 100 m². 5 sygestier i sydlig længe er ikke søgt indregnet.
- Nudrift: godkendelsen i 2017 til slagtesvineproduktion i stald 1 blev ikke realiseret hvorfor den ikke indgår i Nudrift, da den har stået tom de sidste 3 år.
- Ansøgt: produktionsareal er baseret på konkret opmåling af eksisterende stier, bilag 2, hvor sydlig længe ikke ønskes anvendt.

Stald 2: Uændret i 8-års drift, Nudrift og Ansøgt. Ansøgt produktionsareal er baseret på konkret opmåling af eksisterende stier, bilag 2.

Stald 3. + 4.:

- 8-års drift: jf. godkendelsen fra 2010 er 8-årsdriften defineret ved 28 stipladser slagtesvin og 850 stipladser smågrise. Med standarddimensionering på 0,3 m² pr stiplads smågris og 0,7 m² pr stiplads slagtesvin svarer det til i alt 275 m².
- Nudrift: er opmålt til 510 m², hvilket er i overensstemmelse med angivelse af 796 stipladser slagtesvin i godkendelse fra 2017.
- Ansøgt: der søges til staldens bruttoareal, da endelig indretning ikke er fastlagt andet det bliver med delvist spaltegulv, 25-49 % fast gulv. Der nedlægges slanger til gyllekøling.

Stald 5: uændret i 8-årsdrift, Nudrift og Ansøgt. Ansøgt produktionsareal er baseret på konkret opmåling af eksisterende stier, bilag 2.

Stald	Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m ²)		
		8-årsdrift	Nudrift	Ansøgt drift
1.				
Slagtesvinestald	Smågrise, To-klimastald	100	-	-
	Slagtesvin, delvist spaltegulv, 25-49 % fast gulv	-	-	154
2.				
Slagtesvinestald	Slagtesvin, delvist spaltegulv, 25-49 % fast gulv	293	293	293
3. + 4.				
Slagtesvinestald	Slagtesvin delvist spaltegulv, 25-50 % fast gulv	20	510	664
	Smågrise, to-klimastald, delvist spaltegulv	255	-	-
	Gyllekøling, ammoniakreduktion	-	-	18,5 %
5.				
Slagtesvinestald	Slagtesvin, delvist spaltegulv, 25-50 % fast gulv	455	455	455
I alt		1123	1258	1566

Tabel 1. Dyretype, staldsystem og produktionsareal pr stald.

2.3 Gødningsproduktion og -opbevaring

Med udgangspunkt i en produktion på ca. 9000 slagtesvin kan der jf. "Normtal 2020" for husdyrgødning fra Århus Universitet beregnes en gylleproduktion på ca. 4950 tons/år baseret på 0,55 t/dyr. Drikkevandsspild, vaskevand og regnvand direkte i gyllebeholder er medregnet i normtallene.

Der er ikke lagt yderligere spildevand til fra drikkevandsspild eller vask af stalde ud over hvad der indgår i normtal.

Der indgår opbevaringsanlæg til ejendommens produktion som vist i tabel 2.

Opbevaringsanlæg	Adresse	Overdækning	Opførselsår	Kapacitet, m ³
Gyllebeholder 1	Stengadevej 40	Flydelag	1991	1530
Gyllebeholder 2	Stengadevej 40	Flydelag	1998	2040
I alt				3570 m ³

Tabel 2. Opbevaringsanlæg

Der er således 8,7 måneders opbevaringskapacitet i gyllebeholdere. Med indregning af kapacitet i eksisterende gyllekanaler og fortank på minimum 150 m³ er der opbevaringskapacitet til 9 mdr. Derudover dyrkes mellem ca. 15 og 30 ha med vinterraps, som tilføres 20-30 t gylle/ha om efteråret. Samlet opfyldes kravet om at udbringning og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler efter husdyrgødningsbekendtgørelsens § 11.

3. Lokalisering, natur og landskab

3.1 Byggeri og afstandskrav

Der bygges ikke nyt. De ansøgte ændringer i eksisterende stald 1 og stald 3+4 er gennemgået for overholdelse af afstandskrav jf. Husdyrbrugslovens §6 og §8 i tabel 3.

Afstandskrav, minimumsafstande	Korteste afstand, ca.
50 m til nabo og byzone	200 m til Stengadevej 36 (nabo) 1000 m til byzone, Tullebølle
10 meter til sårbar international natur	8500 m, overdrev på Siø, mod vest
25 / 50 meter til vandforsyningsanlæg	600 m til almen vandforsyning og vandboring (mod nord-vest)
15 meter til vandløb, dræn og søer > 100 m ²	16 m til nærmeste vandløb fra stald 3+4 Der er ca 10 m til nærmeste mark fra stald 3+4. 80 m til vandhul mod vest
15 meter til offentlig vej og fællesvej	100 meter
25 meter til levnedsmiddelvirkksomhed	Ingen bekendte levnedsmiddelvirkksomheder i nærheden
15 meter til beboelse på ejendom	25 meter
30 meter til naboskel	20 meter for stald 3+4 22 meter for stald 1

Tabel 3. Fysiske afstandskrav jf. Husdyrbrugsloven

Afstand fra eksisterende stald til nærmeste mark er under 10 m, men der ligger ikke dræn indenfor 15 m.

Der søges dispensation efter Husdyrbrugslovens §9, stk 3 for afstand fra stald 1 og 3+4 til skel på landbrugsejendommen Stengadevej 42. Det begrundes med, at der er tale om eksisterende lovligt opførte bygninger, der er i god stand og fortsat ønskes anvendt.

Stald 1 søges anvendt igen til slagtesvin efter ikke at have været anvendt i mere end 3 år. Før det var der klimastald.

I stald 3+4 ønskes en omfattende renovering, der muliggør etablering af gyllekøling med en dokumenteret og indregnet ammoniakreducerende effekt. En effekt af gyllekøling på lugtemission kan ikke dokumenteres, da den ikke kører året rundt, men en ikke nærmere kvantificeret effekt kan forventes i perioderne gyllekølingen kører. Renoveringen vil ske efter gældende bygge- og miljøtekniske foreskrifter.

For begge stalde gælder at der ved skel er hegn og dernæst et frit areal inden maskinhus på landbrugsejendommen Stengadevej 42. Der er god afstand på 90-100 m fra staldene til stuehuset på ejendommen. Som landbrugsejendom er den ikke omfattet af genekriterier for lugt, men kravet på min. 50 m fra stald til nabobeboelse er overholdt.

Det vurderes, at den ansøgte drift og indretning ikke giver anledning til forurening eller væsentlige gener hvorfor der søges dispensation for afstand til skel.

3.2 Lugtemission og afstandskrav som følge af lugt

Med hensyn til krav om afstand til omboende som følge af lugt, er det ansøgte vurderet i forhold til følgende:

Enkeltbolig:	Stengadevej 36
Samlet bebyggelse	Løkkebyvej 27
Byzone:	Stengade By, Tullebølle.

I figur 3 er resultat af lugtberegning vist.

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Stengadevej 36	0	FMK	148,1	148,1	214,7	Ja
 Løkkebyvej 27	0	NY	349,3	314,3	1270,5	Ja
 Stengade By, Tullebølle	0	NY	475,5	475,5	1014,2	Ja

Figur 3. Resultat af lugtberegning, IT-skema 226345.

Afstandskrav som følge af lugt ses at være overholdt med relativ stor margin.

Der er ikke kumulation fra andre husdyrbrug.

De 2 afkast i stald 2 er placeret i kip med en højde på ca. 11 m. Resten er i ca. 5,5 – 6 m.

I figur 4 er vist beliggenheden af nærmeste enkeltbolig, Stengadevej 36. Beliggenhed af samlet bebyggelse og byzone er ikke vist grundet stor afstand.

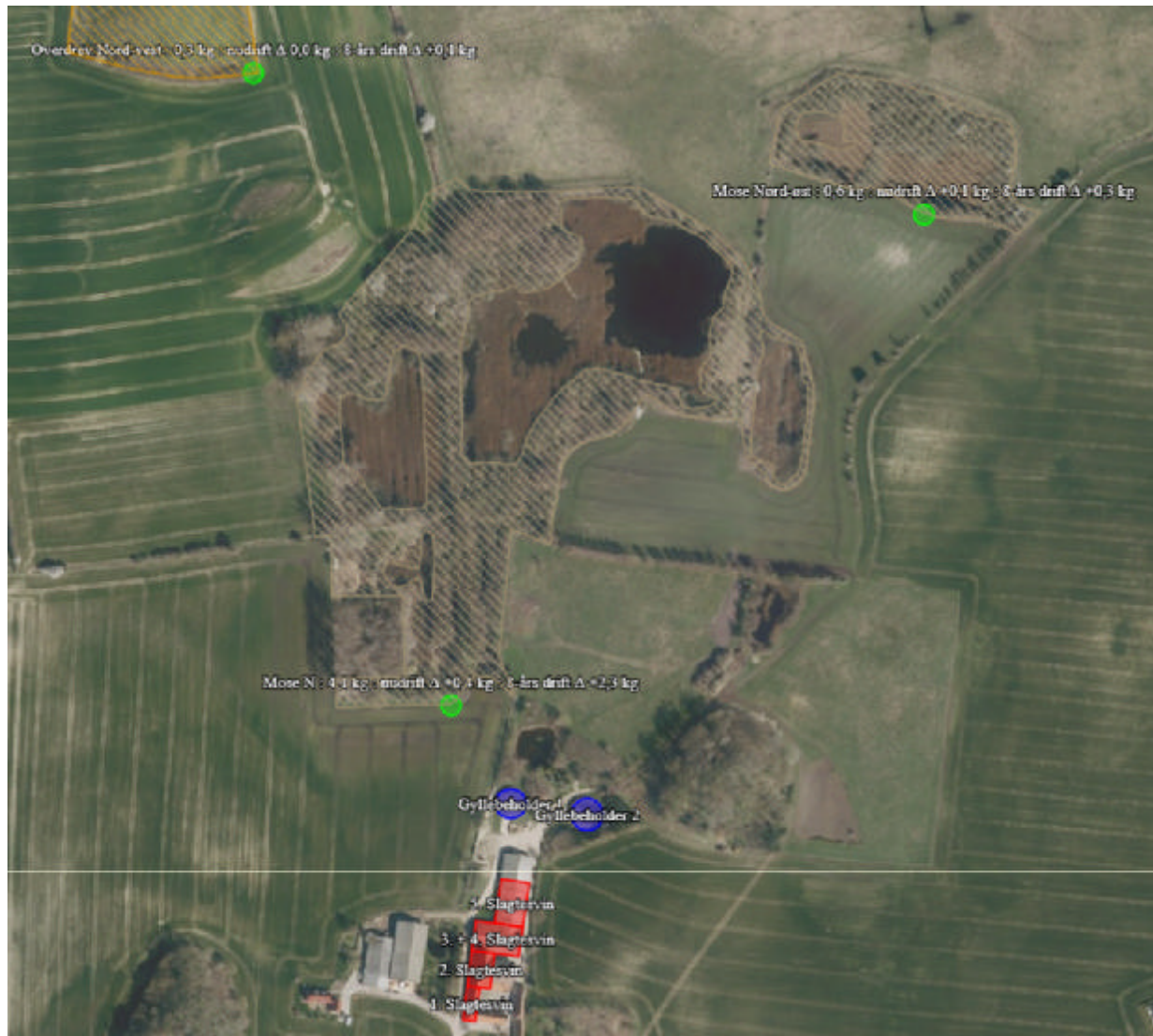

Figur 4. Beliggenhed, oversigt

3.3 Ammoniakemission og påvirkning af naturområder

Nærmeste kategori 1-natur er beliggende ca. 8,6 km mod vest, og nærmeste kategori 2-natur er beliggende ca. 3,3 km mod nord-vest. Områderne er ikke vist her.

Med hensyn til ammoniakpåvirkning af kategori 3-natur er de relevante nærmest beliggende områder vist i figur 5.

Figur 5. Nærmest beliggende naturområder, kategori 3-natur

Af figur 6 fremgår beregningsresultater for ammoniakpåvirkning på de nævnte relevante naturtyper. For alle tre naturpunkter er ruhed natur er sat til "Skov" og ruhed opland sat til "Landbrug", hvilket er at betegne som "worst case" med hensyn til maksimal ammoniakdeposition.

Samlet resultat af ammoniakberegninger ? 1

Samlet emission: **3061,3** (kg NH₃-N/år)

Meremission (8 års-drift): **1403,3** (kg NH₃-N/år)

Meremission (nudrift): **351,8** (kg NH₃-N/år)

Oversigt af naturpunkter ? 1

Navn:	Kategori:	Oprettet:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Overdrev Nord-vest	Kategori 3	Ansøger	0	5	0,1	0,0	0,3
Mose Nord-øst	Kategori 3	Ansøger	0	5	0,3	0,1	0,6
Overdrev, nord for Klavsebølle	Kategori 2	Ansøger	0	5	0,0	0,0	0,0
Overdrev SØ	Kategori 1	Ansøger	0	5	0,0	0,0	0,0
Mose N	Kategori 3	Ansøger	0	5	2,3	0,3	4,1

Figur 6. Resultat ammoniakberegning, kategori 1-, 2- og 3-natur, , IT-skema 226345.

Afskæringskriterier for væsentlig påvirkning af kategori 1- og 2-natur er overholdt, - der beregnes ingen totaldeposition med det ansøgte.

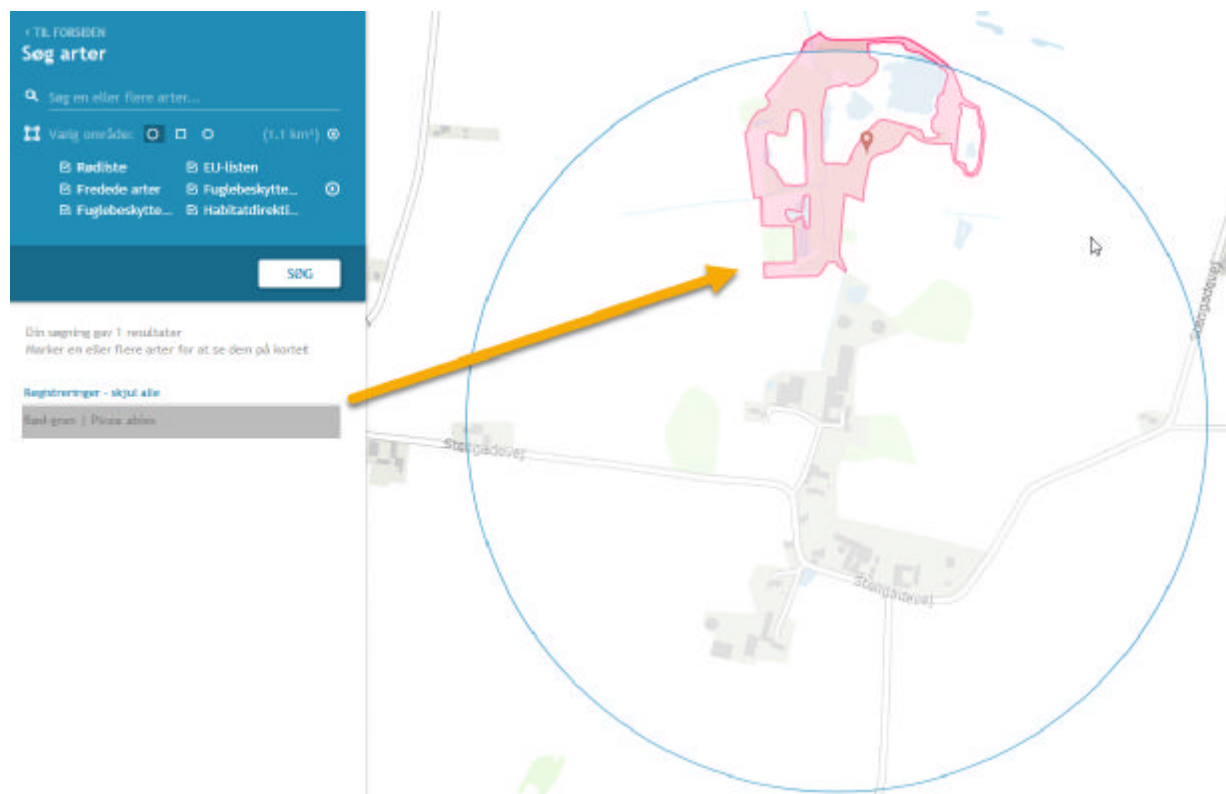
Afsæringskriteriet på maksimal merdeposition på 1,0 kg ammoniak-N/ha er overholdt for kategori 3-naturområdet "Mose N" med reference til nu-driften, men ikke i forhold til 8-årsdriften. For denne mose er der i miljøgodkendelsen fra 2017 beskrevet, at kommunen ikke har kendskab til kvælstoffølsomme plantearter på lokaliteten. I miljøgodkendelsen fra 2010 er tålegrænsen vurderet at være 20 kg ammoniak-N/ha/år.

Jf. seneste opgørelse fra Århus Universitet over den generelle kommunevise baggrundsdeposition er den 11,4 kg ammoniak-N/ha/år for Langeland kommune. Med en merdeposition på 2,3 kg ammoniak-N/ha/år haves en deposition på 13,7 kg ammoniak-N/ha/år, hvilket er markant under tålegrænsen på 20 kg ammoniak-N/ha/år. På den baggrund vurderes det ansøgte ikke at have en væsentlig negativ effekt på mosen.

3.4 Fredede og direktivbeskyttede arter

Tilstedeværelsen af eventuelle fredede og direktivbeskyttede arter, herunder bilag IV-arter, arter på den danske rødliste m.m., er undersøgt via Danmarks Miljøportal, <http://naturdata.miljoportal.dk/>.

Indenfor en radius af ca 600 m fra ejendommen er der alene registreret rødgran som værende på den danske rødliste, se figur 7.

Figur 7. Registrering af arter.

Det ansøgte inkl. drift af ejendommen generelt vurderes ikke at kunne påvirke rødgran eller andre af frede og beskyttede arter negativt.

4. Ressourcer og management

4.1 Energi, ventilation og energibesparende foranstaltninger

Med udgangspunkt i notat nr. 1839 fra SEGES Svineproduktion, januar 2019, kan energibehovet til den ansøgte husdyrproduktion beregnes til ca. 126.000 kWh baseret på produktion af 9000 slagtesvin med et forbrug på 14 kWh/svin.

De energikrævende aktiviteter er primært vedrørende mekanisk ventilation, varme, belysning, udfodring og pumpning af gylle.

Der er mekanisk ventilation i alle stalde. Al ventilation er frekvensstyret af et automatisk temperaturreguleret styringssystem som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperatur i staldene og el-forbruget. I perioder med større ventilationsbehov øger ventilatorerne hastigheden trinløst. I normalsituationen kører de ikke med maksimal belastning hvilket er hensigtsmæssigt af hensyn til både energi og støj.

Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 5.2.4. Ventilatorer og skorstene i alle staldafsnit vil blive rengjort regelmæssigt for støv og snavs, der ellers yder luftmodstand og forøger strømforbruget. Dette er også defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 5.2.4. Herigennem sikres også at lugtemissionen begrænses.

Med henblik på at bruge mindst energi efterses og justeres ventilation, fodringsanlæg og gyllepumper regelmæssigt. Programmer til reparation og vedligeholdelse der sikrer, at udstyr er i god teknisk stand er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 4.1.6.

Der etableres gyllekøling i stald 3+4, hvor den indvundne energi anvendes til opvarmning af stald.

Tørring/blæsning af korn i ca. 5 dage ved høst foregår også om natten for at udnytte den køligere natteluft, hvorved der spares energi.

Ejendommen er tidligere gennemgået for energioptimering og der er fokus på energiforbrug ved løbende udskiftning af diverse energiforbrugende installationer.

Gennem den daglige drift vil der være fokus på at lokalisere eventuelle opståede fejl samt vurdere på muligheden for at reducere forbruget. Der følges op på eventuelle afvigelser gennem aflæsning af separat måler månedligt. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 4.1.4.

4.2 Vand og vandbesparende foranstaltninger

Vandforbruget til husdyrproduktionen kan estimeres at være ca. 9.000 m³ pr år baseret på 9000 slagtesvin og et årligt vandforbrug pr svin på 1,0 m³.

De vandforbrugende aktiviteter er til drikkevand og til vask af stalde.

Der er drikkekoppper i eksisterende stalde der reducerer vandspild.

Stalden bliver rengjort med højtryksrensere, og ved vask af stalden anvendes forudgående iblødsætning. Begge dele sparer vand. Rengøring af stalde med højtryksrensere er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 5.2.3.

Ved dagligt tilsyn observeres eventuelle hændelser der forårsager vandspild. Lækager identificeres og små reparationer udføres hurtigst mulig. Service tilkaldes, hvis der er behov for det. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 5.2.3.

Gennem den daglige drift vil der være fokus på at lokalisere eventuelle opståede fejl samt vurdere på muligheden for at reducere forbruget. Der følges op på eventuelle afvigelser gennem aflæsning af separat måler månedligt. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 5.2.3.

4.3 Opbevaring af olie og kemikalier

I værksted, bygning 6, er der afmærket aflåst rum uden afløb til opbevaring af kemiprodukter, olier og rester.

I samme bygning er dieseltank på 2200 l placeret på fast gulv uden afløb. Der er etableret opsamlingskar rundt om ved at der er støbt opkant. Der er sikring på tankpistol så den slår fra hvis den ikke betjenes.

Vilkår til oplag af olier, som beskrevet i miljøgodkendelse fra 2010, er efterlevet. Kommunen har konstateret dette ved miljøtilsyn.

4.4. Affaldsproduktion og opbevaring

Alt brandbart ikke-farligt affald opsamles og håndteres efter Langelands kommunes affaldsregulativ.

Der opsamles og håndteres følgende affaldstyper og mængder, tabel 4.

Type	EAK-kode	Kg/år, ca.	Opbevaring	Bortskaffes til
Papir, pap	15 01 01	6000	Værksted	Marius Pedersen
Plastik	02 01 04	4000	Værksted	Marius Pedersen
Spraydåser	16 05 04	25	Stald/værksted	Motas
Medicinemballage	18 01 03	25	Stald/værksted	Motas
Olierester	13	100	Maskinhus	Motas
Kemirester	02 01 08	10	Værksted	Motas

Tabel 4. Mængder af affald, ca.

Døde dyr

Døde dyr opbevares på plads ved gyllebeholder, se situationsplan. Døde dyr afhentes efter tilmelding og normalt indenfor et døgn. De opbevares hygiejnisk på fast underlag og overdækket jf. gældende bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr.

Årlig mængde anslås til ca. 15-20 t.

4.5. Spildevand og overfladevand

I tabel 5 er opgjort mængder og håndtering af spildevand og overfladevand.

Spildevand i form af vaskevand fra vask af stalde opsamles i gyllebeholder og er indregnet i opbevaringskapacitetsberegningen.

Spildevand	Nudrift Mængde m ³ /år, ca	Ansøgt produktion Skønnet mængde m ³ /år, ca	Opsamling / udledes til
Rengøringsvand, vand fra vask af produkter fra husdyrhold, foderrekvisitter, o.l.	165	200	Gyllebeholder
Vand fra befæstede arealer uden risiko for spild af olie og husdyrgødning	5 m ³	5 m ³	Gyllebeholder
Vand fra vaskeplads, inkl nedbør, med risiko for spild af olie og pesticidrester	50 m ³	50 m ³	Gyllebeholder
Total	230 m ³	255 m ³	

Tabel 5. Spildevand

Tagvand føres til markdræn via opsamling i tagrender, hvilket holder de bygningsnære arealer tørre og farbare.

4.6. Egenkontrol og beredskabsplan

Egenkontrol

Der vil alene blive produceret grise på det angivne produktionsareal.

Gødningen fra produktionen håndteres i obligatorisk gødningsregnskab og der udarbejdes foderplan efter gældende normer.

Ansøger er med i egenkontrolprogrammet "DANISH Produktstandard". Egenkontrolprogram sammenfatter kravene til produktion af grise under DANISH. Den omfatter især dyrevelfærd, fødevarer sikkerhed, og sporbarhed i primærproduktionen.

Ved aflæsning af de respektive målere følges vand- og elforbruget løbende med henblik på at lokalisere eventuelle opståede fejl. I forbindelse med opgørelse af årsforbruget vurderes det på muligheden for fremadrettede besparelser. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 5.2.3. Der er brovægt til brug for registrering af ressourceforbrug på ejendommen.

Optimal drift af ventilationsanlæg har betydning for energiforbrug samt lugtemissionen. De tekniske installationer og hjælpemidler kontrolleres løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld. Reparationer udføres omgående, hvis konstaterede fejl indebærer risiko for forurening af miljøet eller gener for naboer. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 4.1.6.

Som IE-brug er ejendommen underlagt krav om miljøledelse.

Gyllen suges med overvåget traktorpumpe fra tank til gyllevogn (sugepumpe) i forbindelse med udbringning.

Der er gyllealarm på begge gyllebeholdere og der foretages lovpligtig 5-årig beholderkontrol grundet beliggenhed på mindre end 100 m til grøft mod vest og §3-udpeget sø mod nord. Søen har ansøger selv etableret af naturmæssige hensyn, og den har ingen forbindelse med vandløb.

Der er etableret en ca. 75 cm høj jordvold imellem gyllebeholder 1 og grøft, som ekstra sikkerhedsforanstaltning i tilfælde af gylleudslip.

Der er etableret fast fyldeplads med opsamling af afløb ved begge gyllebeholdere til opsamling af eventuel spild ved påfyldning.

Beredskabsplan:

Til forebyggelse af uheld og driftsforstyrrelser forelægger en beredskabsplan for ejendommen med instrukser for hvad der skal ske af afværgeforanstaltninger, hvis der er

- mandskabsuheld,
- brand,
- uheld og forurening med gylle, kemikalier, olier, gyllekøling o.lign.
- strømsvigt.

Beredskabsplanen indeholder et oversigtskort med flugtveje samt placering af førstehjælpskasse, brandslukningsudstyr, kemikalier, trykflasker, afløb og hovedafbrydere for el og vand. Desuden en telefonliste over hvem at kontakte i de forskellige situationer.

Eventuelle ansatte instrueres i beredskabsplanen, den opdateres når det er relevant og dens placering vil være kendt og tilgængelig. Generelt gælder at ejer og mandskab gennem den

daglige drift på ejendommen er opmærksom på eventuelle risici og søger at forebygge dem. Der har med den praksis ikke været uheld i nyere tid på ejendommen, der har forårsaget negative miljøpåvirkninger.

5. Gener og genebegrænsende foranstaltninger

5.1 Transport

Der vil primært foregå transporter i forbindelse med korn- og foderhåndtering samt ind- og udlevering af grise. Derudover kørsel i forbindelse med udbringning af gylle.

De væsentligste transporter er vist i tabel 5.

Transporttype	Ca. antal læs pr. år	Periode, ca.	
		Tidspunkt	Hyppighed
<i>Lastbil:</i>			
Foderlevering (minerale, soja mm)	26	06-19	Hver 2. uge, uændret
Levering af andre fodermidler	6-10	06-19	Hver 2. måned, uændret
Indlevering, 30 kgs grise	20	Døgnet rundt	Hver 3. uge, uændret
Slagtesvin, afhentning	52	Døgnet rundt, men primært nat kl 03-06	1 gang pr uge, uændret
Diverse andet, inkl. afhentning døde dyr	150	06-19	Efter behov, 3 gange pr uge, uændret
<i>Traktor:</i>			
Korn til foder	180	06-22	5-7 dage i høst
Gylle	200	06-22	Forår, efterår
I alt	Ca. 640		

Tabel 5. Transporter

Antal transporter i forbindelse med tillæg til miljøgodkendelse fra oktober 2017 er anført til 340. Forskellen på ca. 300 transporter udgøres først og fremmest af ca. 180 korn-transporter som ikke er medtaget i 2017. Resterende forskel på ca. 120 transporter udgøres af "Diverse, andet", som reelt er underestimeret i 2017 i forhold til det omfang der reelt er. Dette har baggrund i forskellig tilgang til opgørelse af transporter dengang i forhold til i dag.

Det bemærkes, at i miljøgodkendelse fra 2017 er der lagt til grund at en årlig produktion på 5035 m³ gylle skal udbringes, hvor der med det ansøgte her er beregnet 4950 m³. På den baggrund er omfanget af gylletransporter tilnærmelsesvist uændret med samme størrelse gyllevogn anvendt.

Al transport søges generelt afviklet så effektivt og til så lidt gene som muligt og foregår foregår primært i dagtimerne, men kan til tider foregå i aften- og nattetimerne især i forbindelse med høst.

Vedrørende udbringning af gylle anvendes gyllevogn med 25 t/læs. Ca. halvdelen af transporterne foregåe til marker i umiddelbar nærhed til ejendommen. Udbringning vil til stadighed søges afviklet så effektivt som muligt med så få transporter på offentlig vej som muligt.

5.2. Støj, rystelser og lavfrekvent støj

De væsentligste støjklender i form af stationære støjklender fra selve driften er beskrevet i tabel 7. Derudover er der trafikstøj fra transporter til og fra ejendommen i forbindelse med ind- og udlevering af grise. Støj i forbindelse med sæsonbetonede og driftsmæssigt nødvendige transporter i begrænsede og varierende tidsrum vurderes ikke at have væsentlig betydning for den samlede støjvurdering. Tabel 6 beskriver de stationære støjklender, deres placering og driftstid.

Støjkilde og placering	Driftsperiode	
	Driftstid / døgn (timer)	Periode på året, hvilke dage og tidsrum på dag
Tipning af foder i bygning 6	5 min pr tipning, hver 14. dag	Hele året
Foderblanding inde i bygning 6 og 8	Døgnet rundt, 24 timer	Året rundt, alle dage jævnt gennem døgnet
Udfodring i stalde	Potentielt 24 timer, men efter behov (automatisk styret med følere)	365 dage
Ventilation i stalde	Potentielt 24 timer, men efter behov (automatisk styret)	365 dage
Pumpning af gylle fra fortank til gyllebeholdere	1 time pr gang	Mellem kl 7 og 16, 1 gang pr uge på en hverdag, året rundt
Læsning af gylle til vogn ved gyllebeholdere	5 minutter pr læs med sugekran	Mellem kl 06 og 22 på hverdage i februar-maj og august-september
Kornblæser	Døgnet rundt, 24 timer	5 dage i høst

Tabel 6. Væsentligste støjklender

Kornblæser anvendes begrænset i høst, da der er stor høstkapacitet på ejendommen således at der kan planlægges efter i vid udstrækning at høste korn tørt. Den vil i perioden køre døgnet rundt for at udnytte den kolde natteluft og dermed spare energi. Den er placeret nord for udleveringsrampe og indsug peger mod nord, og dermed væk fra nærmeste nabo, landbrugsejendommen Stengadevej 42.

Det trinløse og behovsbestemte ventilationssystem reducerer støj generelt.

Det vurderes at det ansøgte overholder de anbefalede grænser i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "Ekstern støj fra virksomheder". Ud fra en samlet betragtning vurderes det ansøgte projekt ikke at påføre de omboende naboer væsentlige støjgener. Eventuelle rystelser eller lavfrekvent støj forventes med de beskrevne aktiviteter ikke at kunne forekomme udenfor ejendommen.

Der er ikke kendskab til klager over produktionens drift herunder støj.

5.3. Støv

De væsentligste potentielt støvende aktiviteter er foderhåndtering og -blanding. Al håndtering af foder sker indendørs i bygning 6 og 8, hvor porte vender væk fra nærmeste omboende. Der vurderes ikke at være støvgener hos omboende som følge af driften.

5.4. Lys

Der er kun udendørs belysning i forbindelse med ind- og udlevering af grise hvis det er påkrævet af sikkerhedsmæssige hensyn. Der er ikke indsyn fra naboer til ind- og udleveringsområderne, hvorfor der vurderes ikke at være lysgener fra driften.

5.5. Skadedyr og fluer

Der er fokus på hurtig og effektiv bekæmpelse af skadedyr ved konstatering af deres tilstedeværelse så de ikke er til gene for produktionen og omgivelserne. Deres tilstedeværelse vil blive forebygget gennem daglig oprydning af foderrester, affald m.m.

Fluebekæmpelse sker efter retningslinjer fra Aarhus Universitet: "Retningslinjer for fluebekæmpelse på og omkring gårde med husdyr", Agro – institut for agroøkologi, Aarhus universitet

https://agro.au.dk/fileadmin/DJF/Agro/Projekter/Vejledning_om_skadedyr/Retningslinier-for-fluebekaempelse.pdf). Der anvendes rovfluer og kemi efter behov.

Der er opsat rottekasser der tilses jævnligt.

6. Ammoniakemission og valg af BAT

6.1. BAT, bedst tilgængelige staldteknologi

Efter Miljøstyrelsens vejledning er der foretaget BAT-beregninger for det ansøgte i IT-skema 226345.

BAT-beregningsresultat er vist i figur 8, og det ses at BAT er overholdt.

Samlet BAT beregning ? i			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	2746	319	3065
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	2742	319	3061
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	4
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Figur 8. Resultat BAT-beregning, IT-skema 226345.

Det samlede BAT-krav er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til 3066 ammoniak-N/år og ammoniakemissionen er på 3062 kg ammoniak-N/år, dermed er det vejledende emissionsniveau overholdt med en margin på 4 kg ammoniak-N/år.

6.2. BAT, bedst tilgængelige teknik for foder

Der laves løbende foderplaner med næringsstofindhold der er tilpasset dyrenes behov.

Det indebærer anvendelse af tilgængelige fodermidler, der tilsættes tilskudsfoder (amino-syrer, mineraler, fedt, vitaminer m.m.) til den pågældende dyregruppes aktuelle fysiologiske behov.

Enzymet fytase anvendes til øget fysiologisk udnyttelse af fosforindholdet i foderet. Andre relevante enzymer anvendes til øget udnyttelse af foderet med følgende samlet reduceret kvælstof- og fosforudskillelse med gødning.

Foderforbruget følges løbende med effektivitetskontrol, hvorved der kan foretages optimeringer og handlinger der optimerer foderudnyttelsen.

Der er daglig fokus på at udfodringen teknisk forløber optimalt med så lille spild som muligt. Eventuelle u hensigtsmæssigheder bliver der rettet op på med det samme, udover at anlægget serviceres efter behov.

6.3. BAT, management

Ejendommen bliver et IE-brug ved realisering af det ansøgte, da det får mere end 2000 stipladser til slagtesvin, og er derigennem omfattet af krav om Miljøledelse med følgende krav om dokumentation.

Det drejer sig bl.a. om områder som træning og uddannelse af personale, registrering af vand- og energiforbrug, tilsyn af mekanisk udstyr og ventilationssystemer, foderforbrug, affaldsproduktion samt anvendelse af husdyrgødning og handelsgødning.

Desuden at udarbejde gødningsplaner samt at have en beredskabsplan.

Management og "Godt landmandskab" i form af ledelses- og kontrolrutiner indgår grundlæggende i alle aktiviteter på husdyrbruget, og er en væsentlig del af produktionsstandarderne for griseproduktion i Danmark.

Af ansøgningen fremgår forskellige aktiviteter, men følgende managementmæssige aktiviteter kan fremhæves:

- Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via årlige opgørelser fra leverandører.
- Dyr optælles en gang årligt og indberettes til CHR-registret.
- Der udarbejdes gødningsregnskab og redegøres for udbringning af handels- og - husdyrgødning.
- Udstyr der anvendes på ejendommen i produktionen repareres og vedligeholdes efter behov.
- Ejendommen holdes ryddeligt og rent, og området omkring stalde og foder- og kornopbevaring rengøres jævnligt for at undgå uhygiejniske forhold.
- Udbringning af gylle foregår primært i dag- og aftentimerne og ikke på søn- og helligdage.

Følgende forholdsregler er taget for gyllehåndtering og -udbringning på husdyrbruget:

- Gyllesystemets pumpeanlæg og gyllebeholdernes tilstand kontrolleres jævnligt.
- Der anvendes sugetårn til tømning af gyllebeholder.
- Lovpligtig 5-års beholderkontrol udføres.
- Udbringning af husdyrgødning foregår i overensstemmelse med Husdyrgødningsbekendtgørelse
- Udbringning planlægges så der tages hensyn til naboer.
- Udbringning afpasses efter afgrødernes behov.

6.4. BAT, bedst tilgængelige opbevaringsteknik

På gyllebeholderne er der naturligt flydelag som vedligeholdes efter retningslinierne herfor med tilhørende logbog.

6.5. Samlet BAT-vurdering

Der er gennem miljøkonsekvensrapporten løbende redegjort for hvilke teknikker og metoder, der er taget i anvendelse for at begrænse miljøpåvirkningen mest muligt.

Det vurderes samlet, at det ansøgte lever op til bedste anvendelige teknik (BAT) vedr. områderne driftsledelse, fodring, staldindretning, forbrug af vand og energi samt opbevaring, håndtering og udbringning af husdyrgødning.

6.6. Optimering af produktionsprocesser og substitution af farlige stoffer

De væsentligste ressourcer der indgår i produktionen er vand og energi.

I afsnit 4.1. (energi) og 4.2. (vand) er praksis og tilsyn beskrevet, som alt sammen har til formål at der ikke anvendes flere ressourcer end nødvendigt.

Der vil i forbindelse med indretning af stald 3+4 blive inddraget nyeste viden og teknik på områderne, ligesom renoveringer løbende vil blive med afsæt i bedst tilgængelig viden og teknik.

Farlige stoffer er i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 stoffer der kan medføre akut toksitet og stoffer der er farlige for miljøet. På husdyrbruget anvendes olier og kemikalier, der kan karakteriseres som farlige stoffer.

Disse stoffer bruges kun i fornødent omfang og håndteres miljømæssigt forsvarligt, herunder eventuelt rester, der håndteres efter kommunens affaldsregulativ.

Ved substitution af råvarer og hjælpestoffer, skiftes der til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer. Udskiftning sker alene til stoffer der er godkendt og tilladte til brug i Danmark. Regulering af miljøfarlige stoffer f.eks. planteværnsmidler og medicin er bestemt af anden lovgivning og det antages som udgangspunkt at nye tilladte hjælpestoffer er gennemtestet og mindre skadelige end eksisterende stoffer. Substitution og brugen af alternative planteværnsmidler og medicin koordineres med planteavlskonsulenter og dyrlæger. Der findes på nuværende tidspunkt ingen realistiske alternativer til olie/dieselolie med henblik på substitution.

7. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø og natur

7.1. Begrænsning af ammoniakemission

I lovgivningen er der faste krav som sikrer at husdyrbruget lever op til de bedste tilgængelige teknologier, for at begrænse husdyrbrugets ammoniakudledning.

Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Driften som beskrevet lever op til BAT-krav med gyllekøling i stald 3+4. Der foreligger ikke konkret staldtegning endnu, hvorfor staldens bruttoareal er lagt til grund for beregningen. Det

vil medføre en reel overopfyldelse af BAT, da forventligt mellem 70 og 80 % vil være produktionsareal ved realisering.

Stalden vil være med 1/3 fast gulv og 2/3 gyllekumme. Med afsæt i at produktionsarealet er staldens bruttoareal haves 664 m² gyllekumme, hvor der vil blive etableret køleslanger.

18,5 % ammoniakreduktion med gyllekøling opnås med 24,62 W/m² jf. teknologibladets formel for køleeffekt ved en given ammoniakreduktion:

$$\text{Reduktion i ammoniak (\%)} = 0,85x - 0,004x^2$$

Varmepumpens køleeffekt til stald 3+4 skal være 664 m² x 24,62 W/m² = 16,4 kW.

Der vil teknisk blive redegjort nærmere for det konkret i forbindelse med realiseringen.

I øvrigt vil der være fortsat fokus på at holde de omkringliggende arealer og transportveje renholdte for gødningsrester, hvilket potentielt nedbringer kilder til ammoniakfordampning. Gennem godt management bestræber ansøger sig på at nedbringe den samlede ammoniakemission.

7.2. Yderligere oplysninger om projektets særlige karakteristika og påvirkning på miljøet

Generelt vurderes det at husdyrbruget ikke bidrager til risiko for negativ påvirkning af jordarealer og jordbund.

Produktion af dyr holder sig inden for de ansøgte rammer, hvilket sikrer at dyrene ikke går på steder, der ikke er godkendt til formålet. Opbevaring af husdyrgødningen sker efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens forskrifter, hvilket sikrer at der ikke slipper evt. husdyrgødning ud på arealer, hvor det ikke kan opsamles eller optages af planter. Selve udbringningen sker efter gældende regler på området, så næringsstoffabet til miljøet minimeres.

Gyllebeholderne er tilmeldt 5-årig beholderkontrol, som sikrer at de er i god funktionel stand.

I forhold til bekendtgørelsens bilag 1, pkt F, er relevante forhold og vurderinger for det ansøgte karakteristika belyst gennem denne miljøkonsekvensrapport.

7.3. Alternative løsninger

Ansøgningen er med udgangspunkt i ønsket om at det eksisterende husdyrbrug reguleres efter den gældende husdyrgodkendelsesbekendtgørelse med det bagvedliggende opdaterede faglige grundlag. Driften søges med det ansøgte effektiviseret til kun at producere slagtesvin.

Eksisterende stald 1, hvor der tidligere har været dyr, ønskes i den forbindelse igen at blive taget i anvendelse til slagtesvineproduktion. Anvendelse af eksisterende stald 3+4 ønskes med

det ansøgte også effektiviseret til slagtesvineproduktion. Stalden vil blive gennemgående renoveret.

Med etablering af gyllekøling i forbindelse med renovering stald 3+4 opfyldes de miljømæssige krav til ammoniakfordampning, hvorfor der ikke er reelle alternativer. Der ønskes ikke bygget nyt.

Nul-alternativet til denne ansøgning er ikke at foretage nogle ændringer af husdyrbruget og fortsætte med uændret produktion. Det er ikke relevant eller ønskeligt, da denne ansøgning overholder de miljømæssige krav der stilles til en sådan. Det ansøgte giver miljømæssig mulighed for at fremtidssikre ejendommen i forhold til logistiske, driftsmæssige og økonomiske forhold, herunder maksimal udnyttelse af de allerede foretagne investeringer i bygninger m.m.

7.4. Ophør

Ved ophør tømmes og rengøres staldene, gyllebeholdere og arealerne omkring bygningerne, så der ikke kan forekomme forurening derfra. Ved ophør med brug af gyllebeholdere vil beholderkontrol blive afmeldt.